

SCHREINSKINDERS KIJKT VOORUIT!

Dorpsplan 's-Heer Hendrikskinderen 2012-2025
inclusief het uitvoeringsprogramma

Vereniging Dorpsbelangen
's-Heer Hendrikskinderen

Inhoud

Voorwoord	3
> 1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Betrokken partijen.....	5
1.3 Wat is een dorpsplan?.....	5
1.4 Wat is een woonservicegebied?	6
1.5 Wat is het wijkverkeersplan?	6
1.6 Bewonersparticipatie	6
1.7 Communicatie	6
> 2 Het dorp 's-Heer Hendrikskinderen	7
> 3 De communicatie met de dorpsbewoners.....	9
3.1 Bewonersavond 22 juni 2011.....	9
3.2 Werkgroepen.....	9
3.3 Bewonersavond 21 november 2011.....	10
3.4 Enquête.....	10
3.5 Inspraak.....	10
> 4 De vijf thema's.....	11
4.1 Gezondheid & Zorg.....	11
4.2 Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid.....	12
4.3 Wonen.....	14
4.4 Verkeer	15
4.5 School, Jongeren & Speelgelegenheid.....	17
5 De aanbevelingen.....	19
6 Uitvoeringsplan.....	21
Samenvatting.....	26
Bronnen	27
Bijlagen	28
1. Ideeën genoemd op de bewonersavond van 22 juni 2011	28
2. Uitslag enquête dorpsplan 's-Heer Hendrikskinderen.....	31
3. Samenstelling kerngroep, werkgroepen en externe professionals.....	32

Colofon

April 2012

Uitgave van de Vereniging Dorpsbelangen 's-Heer Hendrikskinderen
i.s.m. projectleiding Woonservicegebieden gemeente Goes

Redactie/contact: Adri van Oosten, p/a Te Werfstraat 18,
4472 AN 's-Heer Hendrikskinderen, tel. (0113) 228 984,
e-mail: adrivanoosten@hetnet.nl

Foto's: Carlo Colpaert, Corry Franse, Loek Heijboer, Adri van Oosten,
Rien Pekaar, Gerrit Vis en Arend van der Wel

Vormgeving: Nilsson communicatiekunstenaars

Voorwoord

Voor u ligt het dorpsplan 's-Heer Hendrikskinderen 2012-2025 met als titel 'Schreinskinders kijkt vooruit!'

Vanaf de startavond op 22 juni 2011 tot april 2012 is er door een groot aantal bewoners en anderen met veel enthousiasme aan gewerkt. Het was heel plezierig en inspirerend om met elkaar na te denken over de toekomst van het dorp.

Een dorpsplan is van het dorp, door het dorp en voor het dorp. Dat is dan ook de rode draad van dit plan. Het begint al in hoofdstuk 3 ('Communicatie met de dorpsbewoners'), waarin uiteengezet wordt hoe dat in 's-Heer Hendrikskinderen gestalte heeft gekregen. Dat wordt ook duidelijk in de keuzes voor de belangrijkste thema's die op het dorp spelen.

De onderwerpen die daarin genoemd worden zijn door de bewoners zelf aangedragen. Ook voor het wijkverkeersplan zijn de knelpunten door de inwoners ingebracht. De aanbevelingen geven kort en bondig aan hoe de leefbaarheid vergroot kan worden. Samen met het uitvoeringsplan vormen de aanbevelingen de kern van het dorpsplan.

'Schreinskinders kijkt vooruit!' wil een visie geven voor de korte en middellange termijn. Niet voor niets heeft het dorpsplan deze titel mee gekregen. Het heeft niet zo veel zin om te blijven staren op wat vroeger was. Krimp, vergrijzing, bezuinigingen en een terugtrekkende overheid zullen onmiskenbaar invloed hebben op de leefbaarheid in het dorp. Ze maken het nodig om ons te bezinnen op de toekomst en met elkaar te zoeken naar nieuwe kansen en mogelijkheden. Het zal dan ook duidelijk zijn dat het dorpsplan niet statisch mag zijn maar een dynamisch karakter moet hebben.

De kerngroep en de dorpsraad hebben ingestemd met dit dorpsplan. Graag willen we iedereen hartelijk bedanken die aan het tot stand komen van dit dorpsplan heeft meegewerkt.

*Namens het bestuur van de
Vereniging Dorpsbelangen 's-Heer Hendrikskinderen,*

Gerard Ottevanger, voorzitter

April 2012

1 Inleiding

Hoe ontstaat een dorpsplan en welke partijen spelen daarbij een rol? Hier beschrijven we hoe het idee van dorpsplan is ontstaan en hoe het uiteindelijk vorm heeft gekregen.

Aanleiding

In maart 2010 vroeg de gemeente Goes aan de Vereniging Dorpsbelangen 's-Heer Hendrikskinderen (hierna: dorpsraad 's-Heer Hendrikskinderen) en de St. Buurtwerk Goese Polder of men mee wilde werken aan een pilot Woonservicegebied van de gemeente Goes. De dorpsraad heeft daar in principe ja op gezegd omdat hiermee het voorzieningenniveau op het dorp wellicht verbeterd zou kunnen worden. Op 16 december 2010 stelde de gemeenteraad de Visie op Woonservicegebieden vast.

Op aangeven van het Dorpenplatform en de gemeente Goes werd daarna afgesproken om dorpsplannen op te stellen waarin het woonservicegebied een centrale plaats zou krijgen. Aan 's-Heer Hendrikskinderen werd gevraagd ook hierin de spits af te bijten.

Dat was voor de dorpsraad een nieuwe ontwikkeling. Voor het maken van een dorpsplan is een proactieve houding van de dorpsraad en het hele dorp vereist; een dorpsplan is breder en gaat verder dan een woonservicegebied.

De dorpsraad twijfelde. Ze vond het maken van een dorpsplan een goed idee, maar vroeg zich af of er ook een uitvoeringsplan zou komen. "Straks ligt er een mooi dorpsplan met prachtige ideeën dat vervolgens in een la verdwijnt. En dat kan toch niet de bedoeling zijn."

Toch heeft het bestuur unaniem besloten een positieve houding aan te nemen. Met het maken van een dorpsplan zou in ieder geval geïnventariseerd worden wat er aan wensen en ideeën op het dorp leven. Daarbij tekende ze wel aan dat behalve van het dorp ook van de gemeente Goes en van andere overheden en instellingen verwacht wordt dat ze een bijdrage zullen leveren aan de verbetering van de sociale woonomgeving en een aantal voorzieningen zullen realiseren.

1.2 Betrokken partijen

Behalve de Vereniging Dorpsbelangen 's-Heer Hendrikskinderen en de gemeente Goes namen ook het Dorpenplatform, de provincie Zeeland, Stichting Maatschappelijk Werk en Welzijn Oosterschelderegio (SMWO), het Zeeuws Instituut voor Sociale en Culturele Ontwikkeling (Scoop) en de Zeeuwse Vereniging voor Kleine Kernen (ZVVK) deel aan het opstellen van het dorpsplan. Vanuit deze participanten werd een kerngroep gevormd, later aangevuld door gespreksleiders en notulisten van de inmiddels gevormde werkgroepen. De provincie Zeeland en de gemeente Goes maakten het dorpsplan financieel mogelijk.

1.3 Wat is een dorpsplan?

Een dorpsplan is een verzameling van ideeën, wensen en activiteiten, aangedragen door de inwoners, die in principe haalbaar, uitvoerbaar en realistisch zijn. Het gaat aan de ene kant om zaken die de bewoners zelf kunnen realiseren en aan de andere kant over voorzieningen in het dorp op het gebied van verkeer, wonen, zorg en welzijn die door overheden en maatschappelijke organisaties verwezenlijkt kunnen worden. Het geeft de richting aan voor het beleid in de komende jaren en de gesprekken van de dorpsraad in het overleg met verschillende overheden en instanties. Het is ook de basis voor het raadplegen van de inwoners en om hen te betrekken bij de activiteiten van de dorpsraad. Het bijzondere van het dorpsplan 'Schreinskinders kijkt vooruit!' is dat niet de dorpsraad initiatiefnemer was, maar met name de gemeente Goes.

1.4 Wat is een woonservicegebied?

Een woonservicegebied geeft een op de vraag van de inwoners en gebruikers afgestemd aanbod aan wonen, welzijn en zorg met als doel de sociale samenwerking te verstevigen. Daarbij werken bewoners samen met gemeente en andere overheden en instellingen om de leefbaarheid te versterken. De regie ligt bij de gemeente. Zij brengt partijen bij elkaar, stimuleert initiatieven en ondersteunt deze eventueel. Zij levert met andere overheden en instellingen een bijdrage aan de sociale woonomgeving.

Voor 's-Heer Hendrikskinderen wil de gemeente een basis woonserviceniveau hanteren. Dat houdt met name in dat er een dorps huis is, 'gezellige' activiteiten, voldoende verenigingen, openbaar vervoer en afstemming en samenwerking van organisaties met onder meer de dorpsraad. Het dorp voldoet in grote lijnen aan dat niveau met uitzondering van een vorm van informatie en advies. Er is onduidelijkheid over vraag en aanbod van hulp. Belangrijk is verder het ontbreken van seniorenwoningen en een winkel voor de dagelijkse boodschappen.

Nee, spreekuur van een huisarts of een prikpost behoren helaas niet tot het basis woonserviceniveau!

1.5 Wat is het wijkverkeersplan?

Op 21 april 2011 besloot de gemeenteraad wijkverkeersplannen (WWP) op te stellen. Het doel daarvan is om het aantal verkeersongelukken in Goes te reduceren tot nul. Omdat 's-Heer Hendrikskinderen al was begonnen met het maken

van een dorpsplan waarin mobiliteit en verkeer een belangrijke plaats zouden krijgen is de dorpsraad gevraagd om als eerste mee te werken aan een wijkverkeersplan. Aan dat verzoek heeft de dorpsraad gehoor gegeven. De gemeente is in de eerste plaats verantwoordelijk voor het WWP. Het wijkverkeersplan kon helaas niet meer als bijlage opgenomen worden in het dorpsplan.

1.6 Bewonersparticipatie

Voorwaarde voor het opstellen van een dorpsplan is de betrokkenheid van de bevolking. De vraag was: "Kiezen we voor het houden van een enquête of voor het organiseren van zogenoemde 'thematische keukentafelgesprekken'?" Bij een enquête bereikt men in principe het hele dorp, maar het uitzetten en verwerken kost veel tijd en de methode is afstandelijk. Keukentafelgesprekken zijn leuker en spontaner, maar je hoort maar een gedeelte van de inwoners ook al kan in principe iedereen mee doen. Na discussie heeft de dorpsraad gekozen voor de 'keukentafelgespreksmethode'.

1.7 Communicatie

Om de bevolking nauw bij het opstellen van het dorpsplan te betrekken zijn er twee bewonersavonden georganiseerd, vijf themawerkgroepen geformeerd en is er een aanvullende enquête gehouden. Voor het opstellen van het wijkverkeersplan werden via de dorpskrant 't Klienket de bewoners gevraagd om verkeersknelpunten aan te dragen.

Een basis woonservice-niveau op een dorp wil onder meer zeggen dat er een dorps huis en 'gezellige' activiteiten zijn. Op de foto: biljarten en kaarten bij ouderens- soos De Maelstede op woensdagmiddag in het Heer Hendrikhuis.

2 Het dorp 's-Heer Hendrikskinderen

Voor we de ideeën voor de toekomst gaan schetsen, kijken we naar de geschiedenis, de kenmerken en de bestaande voorzieningen van ons dorp.

Geschiedenis

's-Heer Hendrikskinderen ligt op een uitloper van een kreekrug aan de rand van de veel lager gelegen De Poel. De kerk zou in de twaalfde eeuw gebouwd zijn door Hendrik van Schenge, maar hij overleed vroegtijdig, waarna zijn kinderen het werk zouden hebben afgemaakt. Het dorp, dat bij de kerk ontstond, heette oorspronkelijk dan ook 's-Heer Hendrikskinderenkerke maar dat vond men toch wel een erg lange naam en dus liet men 'kerke' vervallen. In het Zeeuws is de naam nog korter en ook mooier: 'Schreinskinders'. In 1805 was de kerk zo vervallen dat ze werd afgebroken en vervangen door een zaalkerkje. De toren, bijgenaamd de Peperbuzze, dateert uit de vijftiende eeuw.

De buurtschap Wissekerke, dat met 's-Heer Hendrikskinderen één gemeenschap vormt, bezat in het verleden een grote kerk en een hoge, zware toren, gebouwd op een voormalige kasteelberg. De kerk, door ouderdom bouwvallig geworden, werd in 1807 afgebroken. In 1872 volgde de toren. Het mooie kerkhof, met enkele oude grafzerken uit de middeleeuwen, geeft nog de plaats aan waar de kerk en de toren gestaan hebben.

's-Heer Hendrikskinderen, maar vooral Wissekerke, waren ooit door moernering van de omliggende gronden in De Poel, welvarende dorpen.

Tot het begin van de negentiende eeuw stond er een kasteel in 's-Heer Hendrikskinderen, de 's-Heer Hendriksburg, later 'Huis te Werve' genaamd. Over de bouw en de eerste bezitters kan niets met zekerheid worden gezegd. Pas in 1440 wordt een eigenaar genoemd: Wolfaard van Maelstede. Het kasteel werd in de achttiende eeuw een herberg. In 1804 werd het gesloopt. In de volksmond zegt men dat Jacoba van Beieren op het kasteel gewoond heeft en er haar grote liefde Frank van Borsselen heeft ontmoet.

Tot 1857 waren 's-Heer Hendrikskinderen en Wissekerke

zelfstandige gemeenten. In dat jaar werden ze samengevoegd met 's-Heer Arendskerke. In 1970 ging deze gemeente voor een groot deel op in de gemeente Goes.

Een historisch plaatje van 's-Heer Hendrikskinderen: het Plein met de Vaete, ca. 1910.

Kenmerken van het dorp

De rust, de afstand van slechts 2,5 km naar het centrum van Goes, met z'n vele voorzieningen zoals winkels, scholen, sport, cultuur, werk, en tegelijkertijd het kleine, overzichtelijke karakter van een dorp en de gemoedelijke en tolerante cultuur, maken dat het in 's-Heer Hendrikskinderen goed wonen is, hoewel de basisvoorzieningen minimaal zijn. J. Kousemaker schreef op 7 juli 1977 in NRC Handelsblad over ons dorp: "Waar met mate wordt gezondigd en op beheerste wijze wordt liefgehad".

Bevolkingsontwikkeling

Volgens de 'Sociale Staat van Zeeland' telt 's-Heer Hendrikskinderen in 2009 1380 inwoners. Van de totale bevolking is 21% jonger dan 15 jaar, 10% valt in de leeftijdscategorie 15 tot 24 jaar, het percentage inwoners van 25 tot 65 jaar is ca 56% en ca 13% is 65-plusser. Naar verwachting zal het totale inwonertal de komende jaren licht stijgen. De deelprognoses:

0-15 jaar: een lichte toename;

15-24 jaar: blijft gelijk;

25-45 jaar: neemt af;

45-65 jaar: neemt toe;

65 jaar en ouder: neemt toe.

Leefbaarheid

Uit onderzoek in 2009 bleek dat ruim 88% van de dorpsbewoners tevreden is over de leefbaarheid. De onderlinge betrokkenheid is goed. Er is geen bank, geen pinautomaat, geen buurtsuper of rijdende winkel. Voor de meeste basisbehoeften, zoals de dagelijkse boodschappen, gaan de inwoners naar Goes.

De gemeente stelt de BuurtBonus en elk jaar een dorpsbudget beschikbaar om de leefbaarheid te vergroten.

Zorg

"s-Heer Hendrikskinderen is een leuk dorp om te wonen zolang je mobiel bent", zegt men. Zorg en saamhorigheid zijn belangrijk zodat mensen langer in het dorp kunnen blijven wonen. Er is geen huisarts, wel fysiotherapeuten, een pedicure en Tafeltje Dekje.

Onderwijs

Basisschool 'De Poeljeugd' is van protestants christelijke signatuur met een open karakter voor kinderen van alle gezindten. Ca. 25% van de leerlingen komt van buiten het dorp, vooral uit Goes-West. Er is een buitenschoolse opvang (BSO). Verder is er een peutergroep met de leuke naam De Brave Hendrikjes, die gehuisvest is in het Heer Hendrikhuis.

Mobiliteit

De ligging van het dorp zo dicht bij Goes maakt het mogelijk om veel van de fiets gebruik te maken voor de dagelijkse boodschappen, om te winkelen of anderszins. Meer dan 48% gebruikt dan ook dagelijks de fiets tegen 37% de auto. 70% maakt nooit gebruik van het openbaar vervoer, hoewel er twee buslijnen langs het dorp lopen en het treinstation op twee kilometer afstand ligt.

Veiligheid

Het gevoel van onveiligheid bij 75-plussers blijkt 's avonds ca. 9% te zijn. Dat is hoger dan in andere, vergelijkbare dorpen in de gemeente Goes.

Vrije tijd

's-Heer Hendrikskinderen heeft voor zijn omvang een rijk en divers verenigingsleven. Daardoor wordt de leefbaarheid duidelijk bevorderd. Het door een stichting geëxploiteerde dorps huis, het Heer Hendrikhuis, vervult een

centrale plaats als ontmoetingsruimte voor vele sociale en maatschappelijke contacten van jong en oud. Het karakteristieke café-restaurant 'De Oranjeboom' neemt van oudsher een bijzondere plaats in op het dorp. Korfbalvereniging Tjoba is met ongeveer driehonderd leden de grootste vereniging. Tjoba besteedt ook veel aandacht aan het organiseren van andere activiteiten voor jong en oud. De Protestantse Gemeente vervult in 's-Heer Hendrikskinderen van oudsher een rol die verder gaat dan alleen het houden van de eredienst op zondag.

De grootste en vast ook bekendste vereniging van het dorp: korfbalvereniging Tjoba.

Werken

In het dorp zijn een aantal kleine, ambachtelijke bedrijven gevestigd. De meeste inwoners werken in Goes (59%). Van de totale bevolking is 20% gepensioneerd.

Wonen

De meeste woningen op het dorp zijn koopwoningen (85%) en eengezinswoningen. Er zijn geen seniorenwoningen in de huursector, geen specifieke starterswoningen en ook geen woningen met zorg.

3 De communicatie met de dorpsbewoners

Voor het maken van een dorpsplan is het belangrijk dat zoveel mogelijk inwoners worden geraadpleegd en kunnen meedenken tijdens de totstandkoming van het plan. “Zonder vergaande inbreng van de bewoners geen dorpsplan”. In dit hoofdstuk wordt de toegepaste werkwijze in ‘s-Heer Hendrikskinderen weergegeven.

3.1 Bewonersavond 22 juni 2011: ‘Wilt u een McDonald’s of een school?’

Op woensdag 22 juni 2011 is het startsein gegeven voor het opstellen van het dorpsplan tijdens een bewonersavond in de vorm van een brainstormsessie met als motto ‘Roept u maar’. Voorafgaand aan deze startavond is huis-aan-huis een uitnodiging verspreid met de intrigerende slogan: ‘Wilt u een McDonald’s op het dorp of een school?’ Meer dan vijftig mensen waren naar het Heer Hendrikhuis

gekomen. Anneke Polderman van Scoop vertelde voorafgaand aan de brainstorm dat uit eerder onderzoek was gebleken dat zeven thema’s belangrijk zijn voor het dorp. Aan de hand van discussievragen kregen de aanwezigen de gelegenheid te reageren op de thema’s wonen, leefbaarheid, leren, mobiliteit, veiligheid, vrije tijd en gezondheid en zorg. Aan de hand van de discussievragen: ‘Wat vindt u belangrijk bij deze thema’s?’ en ‘Wat moet er de komende tijd echt veranderen?’ konden de aanwezigen hun mening geven. Meer dan honderd opmerkingen, ideeën, voorstellen, wensen en creatieve oplossingen werden genoemd (zie bijlage 1). Nee, de wens voor de vestiging van een McDonald’s is daar niet bij! Het was een zeer geanimeerde en succesvolle avond waar zowel de kerngroep als de bezoekers met plezier op terug kijken.

De opbrengst van de drukbezochte rommelmarkt in 2011 ging naar Terre des Hommes.

3.2 Werkgroepen

Als vervolg op de bewonersavond van 22 juni 2011 zijn vijf themawerkgroepen geformeerd. Die werkgroepen waren:

- Gezondheid & Zorg;
- Wonen;
- Verkeer;
- Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid;
- School, Jongeren & Speelgelegenheid.

De deelnemers aan de werkgroepen werden voor het merendeel gevormd door de bezoekers van de bewonersavond. De werkgroepsgespreksleiders en notulisten zijn woonachtig in het dorp. Per werkgroep werden één à twee gespreksavonden gehouden. De uitkomst werd in een laatste gespreksronde voorgelegd aan professionals (zie bijlage 3). Er is bewust voor deze ‘van onder op’ methode gekozen.

3.3 Bewonersavond 21 november 2011: 'Met elkaar dragen we zorg voor het dorp'

Tijdens de gespreksavonden van de werkgroepen Gezondheid & Zorg en Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid werd duidelijk dat er te weinig inzicht is in de behoefte naar onderlinge dienstverlening. Daarom werd er op 21 november 2011 opnieuw een bewonersavond georganiseerd met als thema: 'Met elkaar dragen we zorg voor het dorp'. Tijdens deze avond werd er een enquête gehouden om hierover meer inzicht te krijgen. Ook deze avond was een succes. De meer dan vijftig bezoekers konden op het thema reageren aan de hand van zes stellingen en de enquête.

3.4 Enquête

Om een nog beter beeld te krijgen werd als vervolg op de bijeenkomst van 21 november 2011 een soortgelijke enquête

opgezet als op de bewonersavond die huis-aan-huis verspreid is. De bewoners werden verzocht om het antwoordformulier zelf in te leveren. Een naam of adres hoefde men niet in te vullen maar de leeftijd vermelden werd wel aanbevolen omdat het voor de hulpvraag nogal wat verschil maakt of men jong of oud is. De uitslag (bijlage 2) is verwerkt bij het thema Gezondheid & Zorg.

3.5 Inspraak

Van 14 tot 21 april 2012 heeft het dorpsplan voor alle bewoners ter inzage gelegen. Het was ook aan te vragen per e-mail. De bewoners zijn hiervan op de hoogte gebracht via een huis-aan-huisbrief. De reacties zijn in het plan verwerkt.

De werkgroep School, Jongeren & Speelgelegenheid in maart 2011 aan de slag.

4 De vijf thema's

Na de startavond op 22 juni 2011 zijn de ruim honderd reacties van de bezoekers ondergebracht in vijf thema's om nader besproken te worden in even zo vele werkgroepen. Op 21 november 2011 is een tweede bewonersavond gehouden en aansluitend een doelgerichte enquête. In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van die gesprekken en de enquête uiteengezet.

4.1 Gezondheid & Zorg

Het dorp noemt bij dit thema twee belangrijke punten of onderdelen waar aandacht aan moet worden besteed.

a. Medische voorzieningen

Het lag voor de hand dat de terugkeer van het spreekuur van een huisarts op het dorp hoog op het wensenlijstje zou staan. De werkgroep realiseerde zich echter terdege dat zo iets niet afgedwongen kan worden vanwege een vrije vestiging van huisartsen. Wat misschien wel mogelijk is, is de realisatie van een prikpost/servicepunt in het Heer Hendrikhuis. Te denken valt dan aan het halen van een grieprik, tromboseprik, bloedonderzoek, etc. "Zo'n prikpost valt wellicht te combineren met het werk van een wijkverpleegkundige", zo werd geopperd.

Opmerkelijk was dat de professionals, geconfronteerd met bovenstaande gedachten, adviseerden om toch als eerste te onderzoeken of er wellicht een huisarts te vinden is die spreekuur zou willen houden op het dorp. Daarbij sluiten ze aan bij het door de gemeenteraad vastgestelde rapport 'De Contouren, niet het Gebouw - naar een Goese Norm voor de Sociale Infrastructuur' dat aangeeft dat er in 's-Heer Hendrikskinderen plaats is voor een deeltijd-huisarts. In de gemeenteraad is op 16 december 2010 bij de vaststelling van de Visie op Woonservicegebieden en de pilot van een basis woonserviceniveau in 's-Heer Hendrikskinderen hieraan ook gerefereerd.

Aansluitend aan het zoeken naar een huisarts zou het idee van een prikpost/servicepunt in combinatie met de komst van een wijkverpleegkundige opgepakt kunnen worden. Een andere wens is een Automatische Externe Defibrillator (AED). Daarvoor zijn wel voldoende gekwalificeerde vrijwilligers nodig voor de bediening.

Toneelvereniging Heer Hendrik op de planken van het Heer Hendrikhuis.

b. Onderlinge hulp

Op een dorp zoals 's-Heer Hendrikskinderen, waar weinig basisvoorzieningen zijn, is men meer dan elders aangewezen op onderlinge hulp, zeker in een tijd van vergrijzing en vermaatschappelijking van de zorg. Veel wensen en ideeën hebben dan ook betrekking op haal- en brengdiensten. Genoemd zijn o.a. een boodschappendienst, klussendienst, bezoekdienst, hulp in de tuin of vervoer naar het ziekenhuis of huisarts.

Om inzicht te krijgen in vraag en aanbod en de behoefte aan onderlinge hulp is een enquête gehouden (zie bijlage 3).

Uitslag enquête

Er zijn 476 enquêteformulieren verspreid; 59 formulieren zijn ingeleverd (12,3%). Opvallend is dat het aanbod voor onderlinge hulp groot is, maar de vraag minimaal. Dat is tegen de landelijke trend in. Dat zou kunnen betekenen dat op het dorp de onderlinge hulp via burenhulp en mantelzorg grotendeels geregeld is. Toch is het zinvol om een (eenvoudige) vrijwilligerscentrale op te zetten. Te denken valt aan een centraal punt waar bewoners zich kunnen aanmelden zodat via een adressenbestand vraag en aanbod bij elkaar gebracht kunnen worden.

4.2 Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid

Veel onderwerpen die bij dit thema horen hebben ook raakvlakken met andere thema's. Het begrip leefbaarheid omvat vele aspecten zoals veilig wonen, de sociale buurt, voorzieningen en een schone woonomgeving.

Uit onderzoek van Scoop blijkt dat 88% van de inwoners tevreden is. Het onderzoek 'Daar is het waarvoor we het doen!' uit 2008 geeft ook aan dat het goed wonen is in 's-Heer Hendrikskinderen tot het moment dat men niet meer mobiel is en het gebrek aan basisvoorzieningen voelbaar wordt. Toch geven de meeste 75-plussers aan zelfstandig op het dorp te willen blijven wonen in de voor hen bekende omgeving. De meeste aandacht zal dan ook besteed moeten worden om dat mogelijk te maken en daar oplossingen voor te bedenken want ouderen en mensen met een beperking mogen niet het kind van de rekening worden. Daarnaast zijn er een paar andere punten die eruit springen.

Leefbaarheid

a. Winkelvoorziening

Het is niet verbazingwekkend dat de vraag naar een buurtwinkel regelmatig werd genoemd. Niet alleen oudere mensen zeiden hier behoefte aan te hebben maar ook jongeren en kinderen noemden het ontbreken hiervan een gemis voor het dorp. Een verslechtering is ook dat de rijdende winkel niet meer op het grootste deel van het dorp komt. "Een bescheiden weekmarktje met groente, fruit en kaas zou al een stap vooruit zijn", werd gezegd. Samen met bijvoorbeeld de gemeente, SMWO en de bewoners zou de dorpsraad de mogelijkheden van een kleine winkelvoorziening, in welke vorm dan ook, moeten onderzoeken. Het feit dat er in een klein deel van het dorp een SRV-wagen komt zou een aanknopingspunt kunnen zijn. Tegelijkertijd moet de realiteit onder ogen worden gezien. De mogelijkheden zijn beperkt. Het lijkt daarom verstandig om niet af te wachten maar een tweesporenbeleid te volgen en nu al te trachten een boodschappendienst op te zetten.

b. Informatiebrochure en website

De indruk bestaat dat meniggen niet weet welke verenigingen

en activiteiten er zijn op het dorp en dat geldt niet alleen voor nieuwkomers. In die lacune zou voorzien kunnen worden door het samenstellen en verspreiden van een informatiebrochure. Als bewoners, m.n. ouderen, beter op de hoogte zijn van de voorzieningen die er zijn zullen ze er eerder gebruik van maken en dat komt de leefbaarheid ten goede. Om de informatie actueel te houden is een eenvoudige website het aangewezen medium waarin wellicht ook een evenementenkalender opgenomen kan worden. Opgemerkt moet worden dat regelingen en informatie nog wel eens veranderen en dat nog veel ouderen niet goed overweg kunnen met internet.

c. Biblioservicebus

De biblioservicebus is een groot succes en blijkt in een grote behoefte te voorzien, niet alleen voor ouderen, maar ook voor de basisschool. Nu in verschillende dorpen deze voorziening gaat verdwijnen vreest men dat ook 's-Heer Hendrikskinderen binnenkort dat lot beschoren zal zijn. Behalve het uitlenen van boeken is de bus ook de plek waar geld gepind kan worden. Dat wordt als een groot pluspunt gezien ook al is dat dan maar één uur per week. Zowel jong als oud noemen het ontbreken van een pinautomaat een gemis al kan er behalve in de biblioservicebus ook in café De Oranjeboom geld worden gepind (en gepint!). Verder biedt de biblioservicebus de mogelijkheid om een aantal posthandelingen te verrichten. Door een professional is geopperd de bus uit te breiden met een (zorg) informatie- en adviespunt. Ook het Heer Hendrikhuis wordt in dit verband genoemd.

d. Leefomgeving

Veel opmerkingen hebben betrekking op de leefomgeving. Nogal wat mensen vinden dat het dorp er netter uit zou moeten zien. De gemeente zou tekort schieten bij de aanpak van zwerfvuil, het tijdig maaien van groenstroken en bermen, het onderhoud aan straten, stoepen en groen en het snoeien van bomen. Ook zouden er meer afvalbakken moeten komen. Jaarlijks vindt er een wijkschouw plaats waarbij de leefomgeving beoordeeld wordt volgens de Goese norm 'Schoon, heel en veilig'. 's-Heer Hendrikskinderen zat in 2011 op het gewenste standaardniveau, zegt de gemeente. Bij nogal wat inwoners gaat dat niet ver genoeg. Deze gevoelens worden enigszins bevestigd door een in 2011 gehouden enquête over 'Veiligheid en Leefbaarheid' waarbij het dorp minder goed scoort dan gemiddeld in Goes. In dat rapport vraagt de onderzoeker zich af of de burger invloed heeft op het beleid en de wijze waarop dat wordt uitgevoerd. Bij de uitgangspunten voor woonservicegebieden in Goes (bureau Companen, 15 mei 2009), wordt aangegeven dat de openbare ruimte goed ingericht moet zijn. Veel wensen en ideeën die door de bewoners worden genoemd zijn hierin terug te vinden. Maar ook bewoners moeten zich meer bewust zijn van hun verantwoordelijkheid.

e. Hondenpoep

Overlast van hondenpoep behoort in het dorp tot de top vijf van de buurtproblemen. Men stoort zich aan het a-sociale

Als besteding van het dorpsbudget werden een paar jaar geleden bloembollen gekocht en door dorpsbewoners in het openbare groen gepoot.

gedrag van sommige 'hondenbaasjes'. Van de hondenhaltplaatsen wordt wel gebruik gemaakt, maar lang niet door iedereen. Hoewel uit onderzoek blijkt dat deze overlast in 's-Heer Hendrikskinderen minder erg ervaren wordt dan gemiddeld in Goes en Zeeland, worden toch aanvullende maatregelen gevraagd.

f. Dorpsbudget

De gemeente Goes stelt jaarlijks een dorpsbudget beschikbaar gerelateerd aan het aantal inwoners dat onder voorwaarden vrij besteedbaar is om de leefbaarheid van de woonomgeving te vergroten. Helaas heeft de gemeente met ingang van 2012 de hoogte van dit budget met ca. tweederde vermindert.

De BuurtBonus, die ook door de gemeente beschikbaar wordt gesteld om de leefbaarheid te verbeteren, blijft wel in zijn huidige vorm bestaan.

Vrije tijd

g. Groen en landschap

Volgens de 'Goese norm' zou er meer groen moeten zijn op het dorp zoals bomen, struiken of heggen.

Binnen het dorp is de Velluweweg genoemd. Door op de straatwangen bomen te planten oogt ze aantrekkelijker.

Aan de oostzijde van het dorp zouden meer bomen geplant kunnen worden. Nagegaan moet worden of er meer plaatsen in aanmerking komen.

Door de ruilverkaveling in de zeventiger jaren van de vorige eeuw staan er in het buitengebied weinig bomen. Langs de Westenweg, de Nieuweweg en de Nieuwedijk zouden best wat bomen of heggen geplant kunnen worden om een wandeling naar het Schenge aantrekkelijker te maken. Dat sluit goed aan bij het beleid zoals geformuleerd in het land-

schapsontwikkelingsplan gemeente Goes (LOP). Dat geldt ook voor de Sinoutskerksegeweg, de Ploegweg en de Teuniswegeling. Het 'notenlaantje' onderaan de Nieuwe Rijksweg is uniek en moet gerestaureerd worden.

Het recreatief fietsen over de Oude Zeedijk kan aantrekkelijker worden als de weg over de dijk enigszins verbeterd wordt.

De plannen om het Poelbos voor recreatief gebruik aantrekkelijker te maken zijn ook voor

's-Heer Hendrikskinderen interessant. In dit verband is een trimbaan genoemd. Uitbreiding van het Jacoba van Beierenpad naar het Vrouweputje past ook in deze plannen.

De oostkant van het dorp is nu een open, landelijk gebied.

Het dorp wil dat zo houden al zou nagedacht kunnen worden over een aankleding van het landschap. Ook de zuidkant van het dorp heeft een aantrekkelijk landschap dat behouden moet blijven.

h. Heer Hendrikhuis

Het dorpshuis mag zich verheugen in een grote belangstelling, zowel vanuit het dorp als daarbuiten. Er zijn plannen om een nieuwe verbouwing op te starten. Verschillende inwoners pleitten er voor om bij die gelegenheid na te gaan of de grote zaal en het toneel verbeterd en vergroot kunnen worden met bv. een demontabel toneel.

In een inventarisatie van sociaal culturele activiteiten voor 4-16 jarigen, in 2009 uitgevoerd door SMWO, geven jongeren op het dorp aan dat de grote zaal niet sfeervol is voor jeugdactiviteiten. En basisschool 'De Poeljeugd' zegt in hetzelfde rapport graag te zien dat de grote zaal beter geschikt gemaakt wordt voor gymactiviteiten.

Als het zou lukken om een prikpost te krijgen zou het Heer Hendrikhuis kunnen uitgroeien tot een steunpunt voor zorg

*Gezellig samen koken en samen eten:
's-Heer Hendrikskinderen gaat aan tafel.*

en welzijn waar ook informatie en advies verkrijgbaar is. Dus een multifunctioneel centrum met inloop voor het hele dorp en de mogelijkheid om geld te pinnen.

Veiligheid

Voor het gevoel van de bewoners vinden er relatief veel woninginbraken plaats op het dorp. Maar volgens de politie week in 2011 het aantal inbraken niet af van het gemiddelde in Goes. Het gevoel van onveiligheid is in 's-Heer Hendrikskinderen hoger dan in andere dorpen in de gemeente Goes zoals uit het Informatief en Signalerend Huisbezoek 75-plus blijkt. Het ligt dan ook voor de hand dat er om meer politietoezicht gevraagd wordt zoals door de wijkagent, maar ook sociale controle wordt genoemd. Sommige wijken in Goes hebben het Politiekeurmerk Veilig Wonen maar 's-Heer Hendrikskinderen heeft dat niet.

De sociale overlast, ook van jongeren, zou volgens onderzoek minder zijn in 's-Heer Hendrikskinderen dan gemiddeld in Goes. Er zijn weinig klachten over de JOP. Toch melden bezoekers van de bewonersavonden en bij de Werkgroep School, Jongeren & Speelgelegenheid baldadigheid en vernielingen van jongeren. Dat zou betrekking kunnen hebben op de oudejaarsnacht waarin uit 's-Heer Hendrikskinderen ieder jaar weer vernielingen gemeld worden. Op 7 juli 2011 nam de gemeenteraad de Speerpunten voor de 'Kadernota Goes Veilig 2010-2014' aan. Onveiligheidsgevoelens (speerpunt 1) en woninginbraak (speerpunt 3) staan hoog op de lijst van 9 punten.

4.3 Wonen

Krimp en vergrijzing doen zich heel direct voelen bij dit thema. Bovenaan het wensenlijstje staat met stip de bouw van seniorenwoningen, met name in de huursector en dan met verzorgd wonen. Seniorenwoningen in deze sector zijn

er niet. De discussie heeft zich bij dit thema hierop toegeespitst. Op dit moment wonen er ca. 70 personen van 75 jaar en ouder waarmee onderstreept wordt dat seniorenwoningen zeer gewenst zijn voor mensen die op het dorp willen blijven wonen. Uit het Informatief en Signalerend Huisbezoek onder 75-plus blijkt dat 91% dat ook wil. Uit onderzoek in 2009 blijkt dat er ongeveer honderd nultrreden-woningen zijn. Dat zijn echter lang niet allemaal specifieke seniorenwoningen. Het is dus niet vreemd dat ook uit de koopsector de wens komt om seniorenwoningen.

Om te voorkomen dat het dorp steeds verder vergrijst, is het tevens belangrijk starterswoningen te bouwen voor jonge mensen en woningen voor jonge gezinnen.

De woonvisie van de gemeente Goes uit 2008 geeft aan dat er in 's-Heer Hendrikskinderen een beperkte uitbreiding mogelijk is, in omvang en fasering afgestemd op de natuurlijke groei, met een maximum van tien woningen per jaar. Bij uitbreiding wordt in ieder geval gekeken naar seniorenwoningen met zorgvoorziening en de bouw van een beperkt aantal starterswoningen. De te bouwen woningen moeten allemaal duurzaam, gezond, (sociaal) veilig, levensloopbestendig en flexibel zijn. Waar zouden deze woningen moeten komen?

Als eerste komt in aanmerking de kavel Tinus Schipper. Verder is de kavel Vermeulen genoemd. Beide kavels liggen aan de cultuurhistorische Oude Rijksweg en deels in een landschappelijk waardevol gebied. Het verdient aanbeveling om de stijl van de te bouwen woningen aan te passen aan de bestaande bebouwing en het landschap. Voor de kavel Vermeulen geldt bovendien dat het dorp graag zou zien dat de voormalige oude boerderij in oude luister hersteld wordt en dat er appartementen voor senioren in gevestigd zouden worden.

De locatie GroenRijk is ook geopperd voor woningbouw maar dan moet het tuincentrum verplaatst worden en dat zal wel enige voeten in de aarde hebben.

De kavel Van Riesen in 's-Heer Hendrikskinderen-Oost is eveneens in beeld voor woningbouw, maar daar komen in eerste instantie alleen maar duurdere koopwoningen.

Ook zou onderzocht moeten worden of er open ruimtes en verpauperde sloopgebouwen zijn op het dorp die geschikt zijn voor invulplannen.

Er is wel eens voorgesteld om woningbouw te realiseren tussen 's-Heer Hendrikskinderen-Oost en de Deltaweg, maar het is de vraag of dat de komende 15 jaar gebeurt.

In het Landschapontwikkelingsplan Gemeente Goes (LOP) staat dat er langs de Oude Zeedijk en tussen 's-Heer Hendrikskinderen en 's-Heer Arendskerke plaats is voor nieuwe landgoederen. Het is zaak om deze ontwikkeling nauwlettend te volgen.

Sommige professionals, geconfronteerd met bovenstaande ideeën, zijn van mening dat 's-Heer Hendrikskinderen te

klein is voor de realisatie van een woonzorgzone. De huurprijs zou te hoog zijn. Dat is dus in afwijking met de door de gemeenteraad vastgestelde woonvisie uit 2008.

Op dit moment zit de woningmarkt op slot. Het verdelen van de kosten door een combinatie van huurwoningen met duurdere koopwoningen is daardoor niet mogelijk. Een combinatie van de bouw van senioren- en starterswoningen maakt financieel niet zo veel uit. Het gaat in principe om hetzelfde type woningen.

“Starters, maar ook senioren, zouden ook gebruik kunnen maken van bestaande woningen die aangepast zouden kunnen worden aan hun wensen”, zo werd gesteld. Als het om starters gaat lijkt deze mogelijkheid echter slechts haalbaar voor een beperkt aantal jonge mensen. Voor senioren is het mogelijk om bestaande woningen op de begane grond uit te breiden als het grondplan en de tuin zich hier voor lenen. Inventarisatie van de woonwensen zou geen zin hebben. De ontwikkeling van een bouwplan neemt al vlug vier of vijf jaar in beslag. De in het onderzoek geuite woonwensen kunnen dan weer veranderd zijn of de huurprijs schrikt mensen af.

“Een gericht woonwensenonderzoek bij senioren zou wel een betrouwbaar inzicht kunnen geven”, is later door een deskundige opgemerkt.

“Als er de komende jaren al seniorenwoningen in de huursector gebouwd worden op het dorp dan zullen dat er niet meer zijn dan vier of vijf,” zo is gesteld door een professional.

De werkgroep pleit toch om te onderzoeken of het mogelijk is om zowel bestaande huur- als koopwoningen levensloopbestendig te maken (nultreden-woningen). En om gericht na te gaan hoe groot de behoefte is aan seniorenwoningen. Het streven moet er op gericht zijn om van ‘s-Heer Hendrikskinderen een levensloopbestendig dorp te maken. Onderzocht zou ook moeten worden of groeiende gezinnen in een ‘krappe’ woning kunnen ruilen met alleenstaanden of echtparen die kleiner willen gaan wonen. Om de vergrijzing

af te remmen zijn woningen nodig voor jonge gezinnen. Tenslotte moet ook gekeken worden naar invulplannen.

4.4 Verkeer

De items genoemd op de bewonersavond op 22 juni 2011 waren niet voor iedereen verrassend. De meeste punten waren wel bekend.

In het dorpsplan zullen de belangrijkste knelpunten besproken worden. Ze zijn ook opgenomen in het wijkverkeersplan. Duidelijk is wel dat onderstaande problemen niet in de eerste plaats door de dorpsbewoners zelf worden veroorzaakt maar vooral door het verkeer van buiten het dorp. Het beleid zal er de komende jaren nog meer op gericht moeten zijn om het doorgaande auto- en zware landbouwverkeer uit het dorp te weren. Daarnaast moeten de fietsverbindingen met Goes verbeterd worden.

a. Korte en veilige fietsroutes naar Goes

Ook bij de behandeling van het thema verkeer beseft men dat het dorp weinig basisvoorzieningen heeft. Daarvoor is men aangewezen op Goes. Goede verbindingen zijn dus noodzakelijk. Het merendeel van de bewoners maakt daarbij gebruik van de fiets. Het verdient daarom aanbeveling om vooral te zorgen voor veilige en korte fietsroutes. Dat sluit ook aan bij de vier hoofdonderwerpen van de in voorbereiding zijnde fietsnota ‘Goes fietst Verder’. De fiets is ook bij uitstek geschikt voor het project ‘Bewegen voor Ouderen’. Zie ook 4.4 b, d, f en g.

b. Verkeersveiligheid en geluidsoverlast Nieuwe Rijksweg

De Nieuwe Rijksweg moet veel verkeer verwerken, met name vrachtverkeer, dat in veel gevallen daar niets te zoeken heeft en feitelijk van de A58 gebruik zou moeten maken. Het oversteken van de Nieuwe Rijksweg is gevaarlijk en er is

Bijzonder vervoer op de Napoleonroute ofwel de Oude Rijksweg.

veel geluidsoverlast. Niet alleen de bewoners aan de Spanjaardstraat en Den Omloop klagen hierover, maar iedereen aan deze weg. Het dorp ervaart volgens het rapport 'Veiligheid en Leefbaarheid' ook meer geluidsoverlast dan gemiddeld in Goes. Het te smalle fietspad aan de zuidzijde is tweezijdig. Dat levert extra gevaar op bij de afslag naar de Velluweweg of omgekeerd. Met name de snel rijdende scooters worden gemakkelijk over het hoofd gezien. De bewoners vragen om geluidsreducerend asfalt en een maximum snelheid van 60 km per uur.

Een professional geeft aan dat in de toekomst door het aanbrengen van een knip in de Sloeweg/A58 het huidige verkeersaanbod naar verwachting van 12.000 bewegingen per etmaal teruggaat naar 7.000.

Een andere professional doet de suggestie om op dat moment de Nieuwe Rijksweg ter hoogte van 's-Heer Hendrikskinderen te herinrichten en af te waarderen tot een gewone doorgaande weg met een maximum snelheid van 50 km. Daarbij moet ook de herinrichting van het kruispunt Nieuwe Rijksweg/Oude Rijksweg betrokken worden.

c. Verkeersoverlast en veiligheid Velluweweg

In de Velluweweg klaagt men over sluipverkeer dat vooral 's morgens richting de Poel rijdt, vaak met een behoorlijke snelheid. Ook zwaar en breed landbouwverkeer zorgt voor problemen. Bewoners hebben voorgesteld de weg optisch te versmallen door het planten van bomen op de straatwangen. In het verleden zijn verschillende drastische maatregelen voorgesteld en soms ook genomen maar die konden niet rekenen op de steun van de meerderheid van de bevolking. Gemeente en provincie hebben het daarna zo gelaten. De provincie Zeeland zou bereid zijn om de verschillende maatregelen opnieuw te bekijken met name een minder vergaand verbod voor het links afslaand verkeer. De veiligheid op de kruising met de nieuwe Rijksweg zou daardoor toenemen.

Denkbaar is dat door het aanbrengen van de knip en de herinrichting van de Nieuwe Rijksweg de problemen voor het links afslaand verkeer zijn opgelost. Zie ook 4.4 b en d.

d. Zwaar (landbouw)verkeer

Het dorp wil uit veiligheidsoverwegingen een verbod voor al het doorgaande zware(landbouw)verkeer richting Wolphaartsdijk, Goes of Noord-Beveland. De wet stelt weliswaar beperkingen aan de afmetingen van deze voertuigen maar er wordt niet gehandhaafd en de wet gaat niet ver genoeg.

De externe professionals geven aan dat een verbod niet billijk zou zijn omdat het landbouwverkeer dan te ver moet omrijden. Ze opperen daarom het idee om langs de hele Deltaweg een parallelweg aan te leggen voor onder andere het landbouwverkeer. Die mogelijkheid doet zich voor als het kruispunt Deltaweg/Nieuwe Rijksweg ongelijkvloers wordt.

e. Sinoutskerkseweg

Veel bezoekers van de bewonersavond noemden de Sinoutskerkseweg vanaf het pompgemaaltje tot aan de Ploegweg onveilig voor fietsers en voetgangers. Deze weg is te smal en er is aan de oostzijde nauwelijks een berm om uit te wijken. Van de weg wordt gebruik gemaakt door kinderen uit Goes-West die naar de basisschool in 's-Heer Hendrikskinderen fietsen en een toenemend aantal fietsrecreanten en wandelaars naar het Poelbos en de Zak van Zuid-Beveland. Voor een deel worden de problemen veroorzaakt door het sluipverkeer en het zware(landbouw)verkeer zoals omschreven onder b en d. De weg is een fietsroute in het Fietsnetwerk van de gemeente Goes.

Voorgesteld wordt de sloot te dempen en de berm (half) te verharderen zodat fietsers en voetgangers veilig kunnen uitwijken. De weg moet wel optisch smal blijven.

Rond het dorp zijn prachtige ommetjes te maken.

f. Fietspad 's-Heer Hendrikskinderen-Oost richting Ploegweg en/of Nieuwe Rijksweg

De aanleg van dit fietspad is een jarenlange wens van het dorp en ook op de bewoners-avond scoorde het hoog. In de loop van de jaren zijn er verschillende routes genoemd:

- Zwanenburg-Ploegweg;
- Zwanenburg- Deltaweg-Ploegweg;
- Zwanenburg-Deltaweg-Nieuwe Rijksweg;
- Frank van Borsselestraat-Ploegweg;
- Jan van Renessestraat-Ploegweg.

Ze beogen allemaal een veilige en korte schoolfietsroute voor kinderen uit Goes-West en een korte en veilige fietsverbinding voor bewoners in het algemeen met Goes. Zie ook 4.4 a, e en g.

g. Zuidelijke parallelweg Nieuwe Rijksweg

Deze weg is onveilig voor fietsers en voetgangers. Het is een hoofdfietsroute in het Fietsnetwerk van de gemeente Goes. Vanuit het dorp wordt er door alle leeftijdsgroepen veel gefietst naar Goes. Ook veel scholieren uit het westen van Zuid-Beveland zitten op deze route. Er is veel autoverkeer naar het tuincentrum GroenRijk en sluipverkeer in de ochtendspits dat de file voor de Deltaweg probeert te ontwijken. Ook rijden er veel scooters. Auto's en scooters rijden vaak te hard. In het donker worden fietsers, scooters en voetgangers verblind door auto's op de hoger gelegen Nieuwe Rijksweg. Voorgesteld wordt een verbod voor auto's in te voeren van 7.00 tot 9.00 uur voor de afrit naar GroenRijk en de aanleg van drempels in de parallelweg. Ideaal zou de aanleg van een fietspad zijn of de parallelweg in te richten als fietsstraat. Regelmatige verkeerscontroles helpen ook. Het verblinden moet tegengegaan worden door het planten van een heg als 'lichtscherm' langs de Nieuwe Rijksweg en het plaatsen van verlichting op de parallelweg.

h. Openbaar vervoer

Uit cijfers blijkt dat de bewoners van het dorp niet zo vaak gebruik maken van de bus. Voor ouderen die niet meer met de auto op weg kunnen, maar ook jongeren die met het openbaar vervoer verder willen reizen, kan de bus een uitkomst zijn. Er lopen twee buslijnen langs het dorp: Goes/'s-Heerenhoek/Borssele en Goes/Terneuzen. Er stopt echter maar één bus op het dorp, de andere rijdt voorbij; onlogisch. 's Avonds en op zondag is de dienstregeling aangepast en onvoldoende, zeggen OV-gebruikers. Provincie en gemeente zouden zich sterk moeten maken voor gratis openbaar vervoer voor ouderen.

4.5 School, Jongeren & Speelgelegenheid

De school is belangrijk voor het dorp. De meeste scholen in Zeeland hebben te maken met krimp. Dat is in 's-Heer Hendrikskinderen niet anders. De vraag is wat we daar aan kunnen doen. Aan de kinderen in groep 6, 7 en 8 is gevraagd wat zij missen en willen veranderen op het dorp. Opmerke-

lijk is dat hun wensen in grote lijnen overeenkomen met die van de ouderen. En ook zij kozen niet voor een McDonald's (zie kader in bijlage 1)!

School

a. Krimp

Per 1 oktober 2011 telde basisschool 'De Poeljeugd' 122 leerlingen. Dat is een forse terugloop ten opzichte van enkele jaren geleden. Volgens de prognoses zal die daling zich in de komende jaren voortzetten tot onder de honderd. Daarna treedt er een stabilisatie op. Daarbij is rekening gehouden met kinderen uit Goes-West. Ook de invoering van passend onderwijs kan de daling niet tegengaan.

Groepen worden samengevoegd, leerkrachten krijgen meer kinderen onder haar/zijn hoede, er is minder tijd voor de individuele leerling, er komen minder leerkrachten en er is minder geld voor materialen. De school wordt echter niet met sluiting bedreigd.

De gemeente Goes kan de school te hulp komen door woningbouw voor jonge gezinnen te stimuleren en te zorgen voor veilige en korte schoolfietsroutes, met name richting Goes-West.

b. Veilige schoolfietsroutes

Ongeveer 25% van de kinderen van de basisschool komen uit Goes-West. Ze fietsen over de Ploegweg en de Sinoutskerkseweg of de zuidelijke parallelweg van de Nieuwe Rijksweg.

Beide routes zijn onveilig voor fietsers. De kinderen uit West zijn belangrijk voor het voortbestaan van 'De Poeljeugd'. Veilige schoolfietsroutes kunnen daaraan bijdragen.

Zie verder bij verkeer 4.4 a, e, d, f en g.

c. Gymzaal

Het Heer Hendrikhuis is minder geschikt voor gymlessen. De grote zaal is te klein voor grotere groepen, de vloer is glad en er zijn obstakels. Een grote wens is een volwaardige gymzaal. Ook Tjoba en de volleybal-sportclub zouden daar gebruik van kunnen maken.

De professional denkt dat zo'n zaal te duur is, zeker in het licht van krimp en bezuinigingen. Vervoer per bus naar een

gymzaal elders ligt meer voor de hand. Opgemerkt wordt dat andere, vergelijkbare dorpen in de gemeente Goes wel een gymzaal hebben. Aanpassing van de grote zaal van het Heer Hendrikhuis zou gezien moeten worden.

d. Ouderen, leegstaande lokalen en een groen schoolplein

Door de krimp komen er lokalen leeg. In het gebruik van jongeren voor een eigen honk lijkt de school vooralsnog niet veel te zien. Geopperd is wel om leegstaande lokalen te gebruiken als hobby- en knutselruimte, ook na schooltijd. Ouderen zouden daarbij kunnen helpen. Zo krijgt de school ook een bredere sociale inbedding op het dorp. Zie ook 4.5 h.

Jongeren

Het dorp mag zich verheugen in een actief meedenkende Jongerenwerkgroep. Hun vragen en wensen verschillen niet zoveel met hun leeftijdgenoten elders.

e. Eigen honk

De jongeren vragen om een eigen ruimte. Het Heer Hendrikhuis biedt onderdak aan de Jongerenwerkgroep met o.a. de disco, maar het gebouw is multifunctioneel; een vast honk kan daar niet aangeboden worden. Ze hebben hun oog laten vallen op verschillende leegstaande schuurtjes aan de rand van het dorp. Er moet veel aan opgeknapt worden. Dat kan door zelfwerkzaamheid. Voor materiaalkosten kan een beroep worden gedaan op het Oranjefonds.

f. De JOP

De JOP (jongerenontmoetingsplek) op het Plein geeft weinig beschutting tegen regen en wind. Hij zou voor een deel dicht

gemaakt moeten worden met doorzichtig plexiglas. Het plan zou gerealiseerd kunnen worden door zelfwerkzaamheid. Voor de materiaalkosten zou een beroep op het Oranjefonds gedaan kunnen worden.

Speelgelegenheid

g. Trapveldje

Het trapveldje annex speelveld zit vol met putten en kuilen. De grasmat is vooral bij de doelen helemaal weg. Het veld zou geëgaliseerd moeten worden en van een nieuwe grasmat voorzien. Een hek aan de straatzijde moet gevaarlijke situaties voorkomen als kinderen achter een bal de straat op hollen. Een andere mogelijkheid is het realiseren van een nieuw trapveldje elders, temeer omdat het speelveld te klein is. Zie 4.5 h.

h. Speelveld en schoolplein

Het speelveld op het Plein is te klein voor uitbreiding met nieuwe toestellen. Men zou graag een skate- en stepbaan en een korfbalpaal hebben. Andere toestellen zouden beter verplaatst kunnen worden. Het schoolplein is groot. Het mag ook buiten schooltijd gebruikt worden als speelterrein. Sommige toestellen zijn aan vervanging toe. Een wens is de aanleg van een (natuur)schooltuin, een groen schoolplein of een schoolmoestuin. Ook hierbij zouden ouderen een rol kunnen spelen.

Het beleid van de gemeente is erop gericht om voor de kleinste kinderen speelgelegenheid te creëren dicht bij huis en voor de wat oudere kinderen geconcentreerd op het Plein en het schoolplein. Een samenhang en herinrichting van speelveld en schoolplein zou gezien moeten worden.

>

De jeugd van 's-Heer Hendrikskinderen vermaakt zich graag op en bij het speelveld. Op de achtergrond basisschool 'De Poeljeugd', links de JOP.

5 De aanbevelingen

De uitkomsten van de bewonersavonden, de themagesprekken en de enquête zijn weergegeven in 34 aanbevelingen die hier per thema worden genoemd.

Gezondheid & Zorg

1. Een spreekuur voor een huisarts en een prikpost horen feitelijk in een basiswoonserviceniveau. Daarom moet er onderzocht worden of er een huisarts te vinden is die enkele uren per week spreekuur wil houden op het dorp. Eveneens moet worden nagegaan of de vestiging van een prikpost/servicepunt en een wijkverpleegkundige mogelijk is.
2. Er moet een Automatische Externe Defibrillator (AED) komen.
3. Het realiseren van een (kleine) vrijwilligerscentrale om vraag en aanbod van hulp bij elkaar te brengen verdient aanbeveling.

Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid

4. Een kleine winkelvoorziening of een rijdende winkel horen feitelijk in een basiswoonserviceniveau. Daarom moeten we blijven zoeken naar zo'n vestiging. Tegelijkertijd moet er gewerkt worden aan het tot stand brengen van een boodschappendienst.
5. Het realiseren van een informatiebrochure over verenigingen, activiteiten en voorzieningen op het dorp. Hetzelfde geldt voor een website via GoesWeb.
6. De gemeente Goes moet zich nog meer bewust zijn van de noodzaak van een optimale communicatie met de bevolking. Daarom moeten enkele keren per jaar alle betrokken partijen rond de tafel gaan zitten om onderlinge afspraken te maken en toe te zien dat ze nagekomen worden. Het gaat dan o.a. om vragen over de leefomgeving zoals zwerfvuil, overlast en onderhoud.
7. Volgens de 'Goese Norm' is er te weinig groen op het dorp. Nagegaan moet worden waar er binnen en buiten het dorp bomen, struiken en heggen aangeplant kun-

nen worden.

8. Hondenpoep wordt door het dorp als ergernis nummer 1 beschouwd. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk, waaronder de bewoners wijzen op hun verantwoordelijkheid.
9. Het Heer Hendrikhuis kan uitgroeien tot een steunpunt voor zorg en welzijn. Bij een volgende verbouwing moet getracht worden de grote zaal te verbeteren en zo mogelijk uit te breiden.
10. Behalve in de biblioservicebus en café De Oranjeboom zou ook in het Heer Hendrikhuis een mogelijkheid moeten zijn om geld te pinnen.
11. Er is behoefte aan een informatie- en adviespunt met name ten aanzien van de zorg. De biblioservicebus of het Heer Hendrikhuis komen daarvoor in aanmerking. En de biblioservicebus moet blijven!
12. In verband met onveiligheidsgevoelens op het dorp moet de gemeente samen met de politie een breed opgezette informatieavond houden. Daarbij moet o.a. aan de orde komen hoe de bewoners het certificaat Veilig Wonen kunnen krijgen en het dorp het politiekeurmerk Veilig Wonen. Er is meer politietoezicht nodig.

Wonen

13. Er moeten seniorenwoningen, starterswoningen en woningen voor jonge gezinnen gebouwd worden.
14. Om inzicht te krijgen hoeveel senioren daadwerkelijk belangstelling hebben voor een seniorenwoning op het dorp moet er een gericht woonwensenonderzoek plaats vinden.
15. Onderzocht moet worden hoe bestaande huur- en koopwoningen levensloopbestendig gemaakt kunnen worden. Gestreefd moet worden het dorp levensloop-

bestendig te maken.

16. De gemeente moet nagaan of de voormalige boerderij op de kavel Vermeulen teruggebouwd kan worden voor de vestiging van appartementen voor senioren.
17. Nagegaan moet worden of groeiende gezinnen in een 'krappe' woning willen ruilen met alleenstaanden of echtparen die kleiner willen gaan wonen.

Verkeer

18. Om de verkeersveiligheid te verbeteren en de geluids-overlast te verminderen moet er op de Nieuwe Rijksweg geluidsarm asfalt aangebracht worden en de maximum snelheid teruggebracht worden van 80 km naar 60 km per uur. Als de knip in de Sloeweg/A58 is aangebracht kan de Nieuwe Rijksweg heringericht en afgewaardeerd worden tot een weg met een max. snelheid van 50 km per uur.
19. Voor de meeste basisvoorzieningen is het dorp aangewezen op Goes. Daarvoor gebruiken veel bewoners de fiets. De fietsroutes naar Goes moeten daarom veilig en kort zijn.
20. Om de Velluweweg minder aantrekkelijk te maken voor sluijperverkeer en de snelheid van het gemotoriseerde verkeer te verminderen moet deze weg optisch versmald worden door het planten van bomen.
21. Overwogen zou kunnen worden om na te gaan of er op het dorp draagvlak is om het links afslaand autoverkeer van de Nieuwe Rijksweg naar de Velluweweg v.v. te verbieden, al zitten er ook nadelen aan deze maatregel, zoals meer verkeersbewegingen in het dorp.
22. De sloot aan de oostzijde van de Sinoutskerkseweg vanaf het pompgevaaltje tot aan de Ploegweg moet gedempt worden en vervangen door een (half)verharde berm zodat fietsers en voetgangers veilig kunnen uitwijken
23. Doorgaand zwaar (landbouw) verkeer moet geweerd worden uit het dorp.

24. Vanuit 's-Heer Hendrikskinderen-oost moet een fietsvoetpad komen naar de Deltaweg/Nieuwe Rijksweg en de Ploegweg.
25. De afrit van de Nieuwe Rijksweg naar GroenRijk moet verboden worden voor auto's van 7.00 uur tot 9.00 uur. Op de zuidelijke parallelweg moeten drempels komen en verlichting. Nagegaan moet worden of de parallelweg ingericht kan worden als fietsstraat. Er moet een 'lichtscherm' komen langs de Nieuwe Rijksweg.
26. Beide buslijnen die langs 's-Heer Hendrikskinderen rijden moeten op het dorp stoppen. De gemeente moet zich sterk maken voor gratis openbaar vervoer voor ouderen.

School, Jongeren & Speelgelegenheid

27. De gemeente Goes moet zorgen voor veilige en korte schoolfietsroutes vanuit Goes-West naar de Poeljeugd.
28. Voor veilige gymlessen is een betere accommodatie nodig.
29. Het realiseren van een eigen honk voor jongeren op het dorp moet opgepakt worden.
30. De JOP moet wind- en regendicht gemaakt worden.
31. Het trapveldje op het Plein moet afdoende verbeterd worden of er moet een nieuw veldje komen.
32. Het speelveld op het Plein en het schoolplein moeten in samenhang met elkaar heringericht worden voor speelvoorzieningen. Er kunnen dan nieuwe toestellen bij.
33. Bezien moet worden of ouderen een rol kunnen spelen bij hobby- of knutselactiviteiten in leegstaande lokalen of bij de aanleg of verzorging van een groenschoolplein zodat de school een bredere sociale inbedding krijgt op het dorp.

Algemeen

34. Het verdient aanbeveling dat de dorpsraad bij de uitvoering van het dorpsplan een beroep doet op de werkgroepen, andere dorpsbewoners en instanties op het dorp.

Het speelveld waarvan een deel dienst doet als trapveldje.

6 Het uitvoeringsplan

Het schema op de volgende bladzijden is opgesteld in onderling overleg tussen dorpsraad, gemeente en andere betrokken partijen.

	Aanbevelingen	Actie door		
Gezondheid & Zorg	1	Een spreekuur voor een huisarts en een prikpost horen feitelijk in een basiswoonserviceniveau. Daarom moet er onderzocht worden of er een huisarts te vinden is die enkele uren per week spreekuur wil houden op het dorp. Eveneens moet worden nagegaan of de vestiging van een prikpost/servicepunt en een wijkverpleegkundige mogelijk is.	Dorpsraad en Gemeente	
	2	Er moet een Automatische Externe Defibrillator (AED) komen.	Bewoners en Gemeente	
	3	Het realiseren van een (kleine) vrijwilligerscentrale om vraag en aanbod van hulp bij elkaar te brengen.	Bewoners (onder aansturing van dorpsraad en met ondersteuning van het Steunpunt Vrijwilligerswerk van SMWO en gemeente)	
Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid	4	Een kleine winkelvoorziening of een rijdende winkel horen feitelijk in een basiswoonserviceniveau. Daarom moeten we blijven zoeken naar zo'n vestiging. Tegelijkertijd moet er gewerkt worden aan het tot stand brengen van een boodschappendienst.	Dorpsraad	
	5	Het realiseren van een informatiebrochure over verenigingen, activiteiten en voorzieningen op het dorp. Het zelfde geldt voor een website via GoesWeb.	Dorpsraad en Gemeente	
	6	De gemeente Goes moet zich nog meer bewust zijn van de noodzaak van een optimale communicatie met de bevolking. Daarom moeten enkele keren per jaar alle betrokken partijen rond de tafel gaan zitten om onderlinge afspraken te maken en toe te zien dat ze nagekomen worden. Het gaat dan o.a. om vragen over de leefomgeving zoals zwerfvuil, overlast en onderhoud.	Bewoners en Gemeente	
	7	Volgens de 'Goese Norm' is er te weinig groen op het dorp. Nagegaan moet worden waar er binnen en buiten het dorp bomen, struiken en heggen aangeplant kunnen worden.	Geen actie benodigd.	
	8	Hondenpoep wordt door het dorp als ergernis nummer 1 beschouwd. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk, waaronder de bewoners wijzen op hun verantwoordelijkheid.	Dit wordt meegenomen onder punt 6.	
	9	Het Heer Hendrikhuis kan uitgroeien tot een steunpunt voor zorg en welzijn. Bij een volgende verbouwing moet getracht worden de grote zaal te verbeteren en zo mogelijk uit te breiden.	Dorpsraad en bestuur Stichting Heer Hendrikhuis	
	10	Behalve in de biblioservicebus en café De Oranjeboom zou ook in het Heer Hendrikhuis een mogelijkheid moeten zijn om geld te pinnen.	Dorpsraad	
	11	Er is behoefte aan een informatie- en adviespunt met name ten aanzien van de zorg. De biblioservicebus of het Heer Hendrikhuis komen daarvoor in aanmerking. En de biblioservicebus moet blijven!	Gemeente	
	12	In verband met onveiligheidsgevoelens op het dorp moet de gemeente samen met de politie een breed opgezette informatieavond houden. Daarbij moet o.a. aan de orde komen hoe de bewoners het certificaat Veilig Wonen kunnen krijgen en het dorp het politiekeurmerk Veilig Wonen. Er is meer politietoezicht nodig.	Gemeente en dorpsraad. Informatievoorziening wordt meegenomen onder punt 5.	
	Wonen	13	Er moeten seniorenwoningen, starterswoningen en woningen voor jonge gezinnen gebouwd worden.	Gemeente
		14	Om inzicht te krijgen hoeveel senioren daadwerkelijk belangstelling hebben voor een seniorenwoning op het dorp moet er een gericht woonwensenonderzoek plaats vinden.	Dorpsraad, RWS en Gemeente
		15	Onderzocht moet worden hoe bestaande huur- en koopwoningen levensloopbestendig gemaakt kunnen worden. Gestreefd moet worden het dorp levensloopbestendig te maken.	Dorpsraad en Gemeente
16		De gemeente moet nagaan of de voormalige boerderij op de kavel Vermeulen teruggebouwd kan worden voor de vestiging van appartementen voor senioren.	Gemeente	
17		Nagegaan moet worden of groeiende gezinnen in een 'krappe' woning willen ruilen met alleenstaanden of echtparen die kleiner willen gaan wonen.	Dorpsraad	

Wat is het resultaat?	Gereed			Financiering
	medio 2013	medio 2014	na 2014	
Gesprek met huisarts(engroep) heeft plaatsgevonden. Er is duidelijkheid of een huisarts een spreekuur wil houden en/of het opstarten van een prikpost wil ondersteunen. Vervolgstappen zijn duidelijk, zoals afspraken met SHL en De Clavers (huidige huurder).				Reguliere financiering. Waar nodig bijzondere financiering door zorgverzekeraar.
Project Hart Veilig Wonen is in 's-Heer Hendrikskinderen uitgerold. AED is geïnstalleerd en vrijwilligers zijn opgeleid.				Gemeente
Er is een netwerk voor informele zorg / vrijwilligerscentrale. Er zijn enkele vrijwillige coördinatoren aangesteld en opgeleid. De vrijwilligerscentrale wordt ondersteund door een digitale marktplaats.				Reguliere financiering gemeente en SMWO
Een verkenning heeft plaatsgevonden naar de mogelijkheden van een kleine winkelvoorziening of rijdende winkel, inclusief de rol van overheden en marktpartijen. Voor het dorp is (bijv. via vrijwilligerscentrale) een boodschappendienst beschikbaar.				Niet van toepassing
Een brochure en/of informatieblad is huis-aan-huis verspreid, en biedt overzichtelijke informatie over verenigingen, activiteiten en voorzieningen op het dorp. Deze brochure is complementair aan de Goese gemeentegids. De website GoesWeb biedt actuele informatie.				Gemeente
Communicatie vanuit de gemeente met de inwoners van Goes heeft de voortdurende aandacht. Hiervoor worden de bestaande media benut, zoals Samenspel, www.goes.nl en de inforubriek in De Bevelandse Bode. Met betrekking tot de leefomgeving worden de bestaande meldpunten en dorpschouwen door de bewoners en dorpsraad optimaal benut.				Niet van toepassing
Er is voldoende groen in de omgeving van het dorp. De 'Goese Norm' neemt alleen het groen binnen de bebouwde kom in aanmerking, terwijl de omgeving van het dorp groen genoeg is.				Niet van toepassing
Een verkenning is uitgevoerd naar de mogelijkheden om het aanbrengen van een multifunctionele vloer in de grote zaal te combineren met een vergroting van de zaal.				Financiering (fondsenwerving e.d.) maakt onderdeel uit van de verkenning
De bestaande mogelijkheden tot pinnen worden duidelijk opgenomen in de informatiebrochure.				Niet van toepassing
De biblioservicebus blijft! De informatie- en adviesvoorziening van de biblioservicebus wordt in 2012 waar mogelijk verder verbeterd.				Gemeente
De gemeente en de dorpsraad organiseren een informatiebijeenkomst over (sociale) veiligheid.				Niet van toepassing
Op basis van de recente bevolkings- en huishoudenprognose heeft een verkenning plaats naar de behoefte aan nieuwbouw op het dorp.				Gemeente
Indien de uitkomsten van punt 13 hier aanleiding voor geven, zal een woonwensen-onderzoek worden uitgevoerd onder senioren.				Nader te bepalen
Er ligt een advies aan dorpsraad en gemeente over de noodzaak om de bestaande woningvoorraad levensloop-bestendig te maken en een plan van aanpak. Een gezamenlijke werkgroep bereidt dit advies en plan van aanpak voor.				Niet van toepassing
Indien de uitkomsten van punten 13 tot en met 15 hier aanleiding voor geven, zal de gemeente onderzoek doen naar locaties die in aanmerking komen voor nieuwbouw.				
De dorpsraad stelt een werkgroep in die hiernaar een verkenning doet. Naar aanleiding van deze verkenning worden vervolgstappen geformuleerd.				Niet van toepassing

	Aanbevelingen	Actie door	
Verkeer (Het onderdeel verkeer is opgenomen in het wijkverkeersplan)	18	Om de verkeersveiligheid te verbeteren en de geluidsoverlast te verminderen moet er op de Nieuwe Rijksweg geluidsarm asfalt aangebracht worden en de maximum snelheid teruggebracht worden van 80 km naar 60 km per uur. Als de knip in de Sloeweg/A58 is aangebracht kan de Nieuwe Rijksweg heringericht en afgewaardeerd worden tot een weg met een max. snelheid van 50 km per uur.	Zie wijkverkeersplan
	19	Voor de meeste basisvoorzieningen is het dorp aangewezen op Goes. Daarvoor gebruiken veel bewoners de fiets. De fietsroutes naar Goes moeten daarom veilig en kort zijn.	Zie wijkverkeersplan
	20	Om de Velluweweg minder aantrekkelijk te maken voor sluipverkeer en de snelheid van het gemotoriseerde verkeer te verminderen moet deze weg optisch versmald worden door het planten van bomen.	Zie wijkverkeersplan
	21	Overwogen zou kunnen worden om na te gaan of er op het dorp draagvlak is om het links afslaand autoverkeer van de Nieuwe Rijksweg naar de Velluweweg v.v. te verbieden, al zitten er ook nadelen aan deze maatregel, zoals meer verkeersbewegingen in het dorp.	Zie wijkverkeersplan
	22	De sloot aan de oostzijde van de Sinoutskerkseweg vanaf het pompemaaltje tot aan de Ploegweg moet gedempt worden en vervangen door een (half)verharde berm zodat fietsers en voetgangers veilig kunnen uitwijken.	Zie wijkverkeersplan
	23	Doorgaand zwaar (landbouw)verkeer moet geweerd worden uit het dorp.	Zie wijkverkeersplan
	24	Vanuit 's-Heer Hendrikskinderen-Oost moet een fiets-voetpad komen naar de Deltaweg/Nieuwe Rijksweg en de Ploegweg.	Zie wijkverkeersplan
	25	De afrit van de Nieuwe Rijksweg naar GroenRijk moet verboden worden voor auto's van 7.00 uur tot 9.00 uur. Op de zuidelijke parallelweg moeten drempels komen en verlichting. Nagegaan moet worden of de parallelweg ingericht kan worden als fietsstraat. Er moet een 'lichtscherm' komen langs de Nieuwe Rijksweg.	Zie wijkverkeersplan
	26	Beide buslijnen die langs 's-HHK rijden moeten op het dorp stoppen. De gemeente moet zich sterk maken voor gratis OV voor ouderen.	Zie wijkverkeersplan
	School, Jongeren & Speelgelegenheden	27	De gemeente Goes moet zorgen voor veilige en korte schoolfietsroutes vanuit Goes-West naar 'De Poeljeugd'.
28		Voor veilige gymlessen is een betere accommodatie nodig.	Gemeente
29		Het realiseren van een eigen honk voor jongeren op het dorp.	Jongerenwerkgroep, Dorpsraad, SMWO en Gemeente
30		De JOP moet wind- en regendicht gemaakt worden.	Dit wordt meegenomen onder punt 29.
31		Het trapveldje op het Plein moet afdoende verbeterd worden of er moet een nieuw veldje komen.	Dorpsraad en Gemeente
32		Het speelveld op het Plein en het schoolplein moeten in samenhang met elkaar heringericht worden voor speelvoorzieningen. Er kunnen dan nieuwe toestellen bij.	Dorpsraad, School en Gemeente
Algemeen	33	Bezien moet worden of ouderen een rol kunnen spelen bij hobby- of knutselactiviteiten in leegstaande lokalen of bij de aanleg of verzorging van een groen schoolplein zodat de school een bredere sociale inbedding krijgt op het dorp.	Dorpsraad en School
	34	Het verdient aanbeveling dat de dorpsraad bij de uitvoering van het dorpsplan een beroep doet op de werkgroepen, andere dorpsbewoners en instanties op het dorp.	Dorpsraad

Samenvatting dorpsplan 'Schreinskinders kijkt vooruit!'

De werkgroep **Gezondheid & Zorg** besprak twee belangrijke punten: de beperkte medische voorzieningen op het dorp en de onderlinge hulp. Men vond het de moeite waard om te trachten een huisarts te interesseren om enkele keren per week spreekuur te houden op het dorp, al realiseerde men zich dat dit niet eenvoudig zal zijn. De vestiging van een prikpost in combinatie met de aanwezigheid van een wijkverpleegkundige vindt men wel realistisch. De enquête over vraag en aanbod van onderlinge hulp gaf aan dat een (eenvoudige) vrijwilligerscentrale wenselijk is. Een Automatische Externe Defibrillator (AED) acht men noodzakelijk.

De werkgroep **Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid** verdiepte zich o.a. in de vraag hoe ouderen zo lang mogelijk op het dorp kunnen blijven wonen. Het ontbreken van een winkelvoorziening wordt als een gemis ervaren. Als alternatief zou een boodschappendienst opgezet kunnen worden. Er is behoefte aan een informatiebrochure met een overzicht van verenigingen, activiteiten en voorzieningen op het dorp. Deze informatie zou op een website gezet moeten worden. Het Heer Hendrikshuis wordt als een belangrijke voorziening gezien. Het zou kunnen uitgroeien tot een steunpunt voor welzijn. De biblioservicebus moet blijven.

De werkgroep **Wonen** heeft zich gebogen over één van de belangrijkste vraagstukken op het dorp, namelijk de behoefte aan seniorenwoningen. Ook de aanwezigheid van starters-woningen en woningen voor jonge gezinnen zijn van belang om de vergrijzing tegen te gaan. Gepleit wordt voor een gericht woonwensenonderzoek onder senioren om na te gaan hoe serieus de behoefte aan een seniorenwoning is. Nodig is een inventarisatie van vraag en aanbod voor

groeïende gezinnen die groter willen gaan wonen en willen ruilen met alleenstaanden of echtparen die een kleinere woonruimte wensen.

De werkgroep **Verkeer** constateerde dat veel verkeersproblemen op het dorp worden veroorzaakt door doorgaand autoverkeer en zwaar (landbouw)verkeer. Het beleid voor de komende jaren moet er op gericht zijn dat verkeer zoveel mogelijk uit het dorp te weren.

De maximum snelheid op de Nieuwe Rijksweg moet verlaagd worden van 80 naar 60 km.

De Sinoutskerkseweg en de zuidelijke parallelweg van de Nieuwe Rijksweg moeten veiliger worden voor fietsers en vanuit 's-Heer Hendrikskinderen-Oost moet een kortere (school)fietsroute aangelegd worden naar de Deltaweg/Ploegweg. Het sluipverkeer door de Velluweweg kan ontmoedigd worden door de straat optisch te versmallen door bomen te planten.

De werkgroep **School, Jongeren & Speelgelegenheid** hield zich bezig met de krimp en de gevolgen daarvan voor de school. Volgens de prognoses zal het aantal leerlingen op de basisschool 'De Poeljeugd' de komende jaren dalen tot minder dan honderd. De gemeente Goes kan de krimp afremmen door woningbouw te plegen voor jonge gezinnen en te zorgen voor veilige en korte schoolfietsroutes, met name vanuit Goes-West. De jongeren vragen om een eigen honk en een wind- en regendichte JOP. Het trapveldje op het Plein moet gerenoveerd worden. Om de speelgelegenheid te verbeteren zou in samenspraak met elkaar een herinrichting van het speelveld op het Plein en het schoolplein overwogen kunnen worden.

Bronnen

1. A. Sprinkhuizen **De Contouren, niet het Gebouw. Naar een Goese Norm voor de Sociale Infrastructuur**, Utrecht, oktober 2008.
2. Gemeente Goes **Woonvisie**, Goes, 4 januari 2008.
3. Landelijke Vereniging Kleine Kernen **Dat is het waar we het voor doen! Kleine kernen in beweging**, september 2008.
4. Scoop **Sociale Staat van Zeeland**, 2009.
5. Gemeente Goes **Onderzoek Woonservicegebieden Goes. Visie op woonserviceontwikkeling Goes**, Goes, 8 december 2009.
6. Gemeente Goes **'Veiligheid en Leefbaarheid'. Onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid in de Goese Polder en 's-Heer Hendrikskinderen**, Goes, 19 mei 2011.
7. SMWO **Informatief en Signalerend Huisbezoek 75-Plus**, februari 2011.
8. SMWO **Inventarisatie sociaal culturele activiteiten voor 4-16 jarigen door vrijwilligersorganisaties in de gemeente Goes**, Goes, juli 2009.
9. Gemeente Goes **Het landschap spreekt. Landschapsontwikkelingsplan (LOP)**, Goes, 16 juli 2009.
10. Scoop **Op zoek naar kansen voor servicepunten & servicewinkels in Zeeland**, maart 2005.
11. Gemeente Goes **Bouwstenen structuurvisie Goes 2040**, juni 2011.
12. J. Kousemaker **Dorpspagina 2**, NRC Handelsblad, 9 juli 1977.
13. Gemeente Goes **Goes fietst Verder**, 2012 (in voorbereiding).
14. Zeeuwse Vereniging ging voor Kleine Kernen **Handleiding Dorpsplan**.
15. A. Barth e.a. **Van Peperbuzze tot Planketent. Fietsen naar en wandelen door 's-Heer Hendrikskinderen, 's-Heer Arendskerke, Eindewege, Oud-Sabbinge, Wolphaartsdijk**, uitg. Paard van Troje Goes, 2011.

Bijlagen

1. Ideeën genoemd op de bewonersavond van 22 juni 2011

Op 22 juni 2011 zijn op de startavond voor het opstellen van het dorpsplan per thema een aantal actiepunten, ideeën, wensen en voorstellen genoemd. Die punten worden in deze bijlage zonder toelichting weergegeven zoals ze zijn opgeschreven. Een aantal actiepunten kreeg op de startavond één of meerdere rode stippen; het aantal stippen die dat punt kreeg staat er tussen haakjes achter vermeld. Later zijn de thema's herbenoemd en/of gecombineerd om in een werkgroep uitgewerkt te worden.

Onder het kopje 'Veranderen!' worden de antwoorden opgesomd op de vraag: 'Wat moet er nu echt veranderen?' Aan de ideeën en opmerkingen per thema zijn onder het kopje 'En verder' een aantal punten toegevoegd die in verschillende nota's en uitslagen van enquêtes zijn terug te vinden voor zover ze niet op de startavond al door de bezoekers zijn aangegeven.

Gezondheid & Zorg

- onderlinge dienstverlening (7)
- aandacht voor eenzaamheid (6)
- aanwezigheid medische voorzieningen verbeteren (6)
- huisarts (4)
- (aanvullende zorg) waaronder boodschappendienst
- sociale netwerken
- contact met Arduinbewoners in het dorp
- meldpunt vraag en aanbod hulp
- praktische hulp

Veranderen!

- huisarts, prikpost + AED (12)
- oog en aandacht voor elkaar (sociale controle), meer mantelzorg (9)
- steunpunt voor zorg (6)
- begin maken met woonzorgvormen (2)
- opzet boodschappendienst om vraag en aanbod samen te brengen (2)
- mobiele dienstverlening verbeteren
- opzet klussendienst
- meeliften met auto's en/of schoolbusjes

En verder

- thuiszorg, wijkverpleegkundige
- dorpsmaaltijd behouden
- vrijwilligerscentrale
- sociale alarmering, telefooncirkel
- boodschappen-plusbus (als in Middelburg)

Leefbaarheid

- voorzieningen (cultureel, jongeren, zelfredzaamheid) (4)
- school en Heer Hendrikhuis belangrijk (2)
- samenbindende activiteiten behouden (bijv. samen eten) (1)
- niet alleen binnen dorpsgrenzen kijken naar voorzieningen
- overlast katten
- hondenpoep

Veranderen!

- oud schoolgebouw aan Plein behouden (erfgoed) (9)
- supermarkt, eenvoudige winkelvoorziening, buurtsuper-plus, bijv. in Heer Hendrikhuis
- leegstand voorkomen
- pinautomaat
- bredere verspreiding enquête
- dorp moet er netter uitzien
- aanpak zwerfvuil
- tijdig maaien wegbermen
- tijdig wilgen knotten
- onderhoud aan straten en groen moet beter
- meer afvalbakken

Vrije Tijd

- soos belangrijk (zowel jongeren als ouderen) (5)
- deelname Goes-West (jongeren) aan activiteiten op het dorp (1)
- Heer Hendrikhuis
- Poelbos
- aandacht voor besteding vrije tijd heel belangrijk

Veranderen!

- toegankelijkheid Poelbos + Trimbaan (4)
- oprichting Groep 60/75+ voor allerlei activiteiten m.u.v. sport (1)
- betere bekendmaking mogelijkheden op het dorp
- trachten Goes-West betrokken te houden met de activiteiten op het dorp
- up-to-date houden Heer Hendrikhuis
- blijft er op termijn subsidie voor activiteiten in vrije tijd?

Veiligheid

- verlichting fietstunnels Deltaweg en afslag Wolphaartsdijk, Parallelweg en Ploegweg (12)
- ongelijkliggende bestrating en over het voetpad groeiende beplanting
- incidentele baldadigheid en vernielingen
- inbraak, zelfredzaamheid bewoners
- relatief veel woninginbraken in het dorp

Veranderen!

- alert zijn t.o.v. vreemde situaties (2)
- sociale controle/binding (1)
- meer politietoezicht (1)
- collectieve redzaamheid
- bewustwording van mogelijkheid tot sociale controle
- kindlint voor schoolkinderen

En verder (op het gebied van leefbaarheid, vrije tijd en veiligheid)

- biblioservicebus behouden
- visie ontwikkelen over gevolgen van krimp
- nodig is een actieve gemeente die meer samenwerkt met bewoners
- dorpsplan prima, maar komt er ook een uitvoeringsplan en wie begeleidt dat?
- verenigingen: welke worden er gemist?
- multifunctioneel gebruik kerkgebouw en school
- aanpak lelijke plekken in het dorp
- gemeentelijke lijst maken van cultuurhistorische gebouwen/wegen
- zonne-energie op (openbare) gebouwen
- meer groen
- veilig wonen met politie keurmerk
- internetcafé
- weekmarktje met o.a. groente en kaas
- overdekte klapbank voor senioren

Wonen

- seniorenwoningen mét zorg (13)
- levensloopbestendige woningen, nultreden-woningen
- aangepast wonen
- 's-Heer Hendrikskinderen zien als een wijk van Goes
- GroenRijk verplaatsen t.b.v. woningbouw
- regie voeren op vraag en aanbod (seniorenwoningen)
- starterswoningen
- één- en tweepersoonswoningen
- invulplannen maken
- energiezuinig/duurzaam bouwen, zonne-energie

Verkeer, mobiliteit en openbaar vervoer

- verkeersveiligheid Velluweweg – Sinoutskerkseweg – Parallelweg bij GroenRijk (8)
- fietsontsluiting 's-Heer Hendrikskinderen-Oost richting Ploegweg/Deltaweg (1)
- te groot/zwaar verkeer door woonstraten, m.n. landbouwverkeer (3)
- letten op bereikbaarheid medische voorzieningen buiten het dorp
- relatie Goes-West – 's-Heer Hendrikskinderen
- bouwweg 's-Heer Hendrikskinderen-Oost naar Deltaweg behouden

Veranderen!

- aanleg fietspad Ploegweg/tunneltje Deltaweg-Zwanenburg (25)
- aanpak verkeerslawaaier Nieuwe Rijksweg (8)
- aanleg fietspad oostzijde Sinoutskerkseweg (5)
- aanpak te hoge rijksnelheden auto's (3)
- instellen éénrichtingsverkeer rondom basisschool (1)
- aanpak sluipverkeer Velluweweg-Sinoutskerkseweg (1)
- busdienst 's avonds onvoldoende
- dienstregeling OV onbetrouwbaar
- oplaadpunt elektrische fiets
- OV minimaal behouden, zo mogelijk uitbreiden
- regiotaxi voor ouderen werkt niet goed
- GroenRijk parkeerterrein en plaats van de planten omdraaien
- te veel auto's en te hoge snelheid op Parallelweg bij- en vanwege GroenRijk
- bouwweg Deltaweg behouden
- aanpak fietsverkeer hollebollewei
- verkeerslichten bij Oranjeboom staan te kort op groen voor voetgangers
- fiets-voetgangerstunneltje nodig bij Oranjeboom

School, Jongeren & Speelgelegenheid

- speelterrein bij kerk belangrijk (6)
- voldoende speelvoorzieningen
- avontuurlijk speelgroen

Veranderen!

- plaatsing korfbalpaal op speelterrein (3)
- uitbreiden van speelattributen (skate- en stepbaan) (2)
- schooltuin

En verder

- meer voorzieningen voor jongeren
- grote zaal Heer Hendrikhuis te klein voor gymlessen; zaal vergroten of volwaardige gymzaal bouwen

Wat vinden de kinderen van 'De Poeljeugd'?

Basisschool 'De Poeljeugd' sloot aan bij het maken van het dorpsplan door tijdens een project de kinderen van groep 6, 7 en 8 de vraag te stellen: 'Wat missen jullie op het dorp, wat is belangrijk?' Dit zijn de antwoorden:

- (kleine) supermarkt
- activiteiten voor ouderen
- huisarts
- apotheek
- tandarts
- speelgelegenheid/skatebaan
- sport/gymzaal
- voldoende parkeerplaatsen bij de school
- voldoende groen
- bloemenwinkel incl. cadeaushop

2. Uitkomst enquête december 2011 (zie pag. 10)

Gevraagde en aangeboden hulp	Aanbod nu	Aanbod toekomst	Vraag nu	Vraag toekomst
Kleine klusjes	16	12	2	8
Boodschappendienst	24	21	1	7
Hulp in de tuin	6	4	5	12
Het opzetten van een Activiteitengroep 60/75+	7	5	2	5
Bezoekdienst	25	15	1	3
Hulp bij studie:				
• computer	1		2	
• Wis- en natuurkunde	2	1	0	3
• Mech. technologie	1	1	0	
• Nederlands/Alphavakken	3	1	0	
Begeleiding/vervoer naar arts/ziekenhuis	21	20	1	7
Overige:				
• Hulp verzorging dieren	1			
• Meewerken informatiebrochure	1			
• Bediening AED	3			
• Coördinatie vrijwilligerscentrale	1		1	
• Opzetten soort thuiszorg		1		
• Brieven opstellen, vertalen (Duits), bankproblemen		1		
• Hond uitlaten				1

3. Samenstelling kerngroep, werkgroepen en externe professionals

Kerngroepleden

Pieter Paardekooper, *projectleider*
Woonservicegebieden, gemeente Goes
Judith van Meeteren, *opbouwwerker,*
SMWO
Anneke Polderman, *adviseur,*
Scoop Zeeland
Adri van Oosten, *secretaris dorpsraad,*
gespreksleider, redactie
Gerard Ottevanger, *voorzitter*
dorpsraad, gespreksleider
Jannie Leijs, *redactie*
Petra van Oosten, *gespreksleider*
Marten Wiersma, *gespreksleider*
Eddie de Dreu, *gespreksleider*
Peter Diepen, *notulist*
Jo Vanhommerig, *notulist*
Jan van Boven, *notulist*

Leden werkgroep Gezondheid & Zorg

Petra van Oosten, *gespreksleider*
Peter Diepen, *notulist*
Rie van Kleunen
Rinus van Deutekom
Riet Rakers
Adri van Oosten
Gerda van Perge
Lia Verburg
Pank van Wisselingh
Joke van de Linde
Marja van de Linde
Addy Oreel
Wil Kips
Sanny Gruijters
Lia Verburg

Leden werkgroep Wonen

Marten Wiersma, *gespreksleider*
Jan van Boven, *notulist*
Kees Rouw
Pim Huijbregsen
Gerda van Perge
Peter van Luijk
Riet Rakers
Wil Kips
Rie van Kleunen
Adri van Oosten
Pank van Wisselingh

Leden werkgroep Verkeer

Gerard Ottevanger, *gespreksleider*
Jo Vanhommerig, *notulist*
Adri van Oosten
Sanny Gruijters
Rinus van Deutekom
Kees Rouw
Gerard Kempe
Loes Kempe
Marten Wiersma
Herman Rakers
Cor Brouwer
Cor van Perge
Pank van Wisselingh
Ad Potter
Wil Kips

Leden werkgroep Leefbaarheid, Vrije Tijd & Veiligheid

Eddie de Dreu, *gespreksleider*
Jo Vanhommerig, *notulist*
Peter Gruijters
Ad Potter
Pank van Wisselingh
Rinus Deutekom
Gerard Ottevanger
Sanny Gruijters
Peter van Luijk
Lia Verburg
Adri van Oosten
Ellen Stekete
Petra van Oosten
Wil Kips

Leden werkgroep School, Jongeren & Speelgelegenheid

Adri van Oosten, *gespreksleider*
Jo Vanhommerig, *notulist*
Jelle Suurmond
Bart Beukering
Yulin Loeve
Martijn Christiaan
Simone Polderdijk
Esmee Meulenberg
Ester Meulenberg
Erna Braam
Vincent van Gilst
Jacqueline Poortvliet
Carolien Rosier
John Dekker
Elize Stins

Externe professionals

Ruud de Groot, *zorg, SVRZ*
Pank van Wisselingh, *zorg/wonen,*
Allévo
Pieter Paardekooper, *zorg, gemeente*
Goes
Henk Bekker, *wonen,*
RWS Partner in Wonen
Arnold Bakker, *wonen, gemeente Goes*
Hans Feij, *verkeer, gemeente Goes*
Wijnand Blommaert, *verkeer,*
provincie Zeeland
Kees Slabbekoorn, *verkeer, waterschap*
Scheldestromen
Jan Priem, *ouderenzorg, SMWO*
Ronald Masclé, *ouderenzorg, SMWO*
Judith van Meeteren, *leefbaarheid,*
SMWO
Sanne Zuiderduin, *leefbaarheid,*
SMWO
Martin Reijntjens (wijkagent),
veiligheid, politie Goes
Ietje Baars, *onderwijs, gemeente Goes*
Ronald van Velzen, *onderwijs,*
gemeente Goes
Matijs Gerrits, *jongeren, SMWO*
Arend van der Wel, *communicatie,*
gemeente Goes

Vereniging Dorpsbelangen 's-Heer Hendrikskinderen